

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.716/2007/7. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Kaczur László ügyvéd (Sajókeresztúr, Rákóczi u. 54.) által képviselt felperes neve felperesnek, a Sarkadi és Társai Ügyvédi Iroda (Budapest, Rómer Flóris u. 55., ügyintéző: Dr. Balogh Akos ügyvéd) által képviselt alperes neve alperes ellen szerződés teljesítése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 13. P. 21 638/2006/53. számú ítélete ellen az alperes által 55. sorszám alatt előterjesztett és 56. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és a marasztalás összegét 11 900 000 (Tizenegymillió-kilencszázezer) forintra leszállítja. Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 112 000 (Egyszáztizenkettőezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 672 000 (Hatszázhetvenkettőezer) forint elsőfokú perköltséget.

A fellebbezési eljárási költségeiket a felek maguk viselik.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

2003. március 27-én az alperes, mint megbízó és a felperes, mint megbízott „Megállapodás”-nak címzett megbízási szerződést kötöttek. Ebben rögzítették, hogy az alperes házassága helyrehozhatatlanul megromlott, várhatóan házassági bontóperre kerül sor közte és házastársa között. Több gazdasági társaságban tagi jogviszonyban áll, tagsági jogait önmaga nem tudja képviselni, s nem tudja vállalni igényei érvényesítéséhez szükséges anyagi terheket. A felperes vállalta, hogy anyagi, eljárási jogi segítséget nyújt a megbízó részére, s ennek kapcsán megszervezi és finanszírozza az igények érvényesítését. Ennek körében vállalta, hogy jogi képviselőt biztosít a bontóper eredményes és sikeres lefolytatása érdekében, az alperes tagsági jogainak érvényesítéséhez, az alperes

tulajdonában lévő üzletrészek értékesítését előkészíti, vevőt keres az üzletrészekre és megfelelő képzettségű személyt biztosít a gazdasági társaságok átvilágításához, az alperes tagi jogainak képviseletéhez. E feladatok ellátását folyamatosan saját forrásaiból finanszírozza. A felek között elszámolásra akkor kerül sor, amikor az alperes jogai érvényesítéséből megfelelő bevételhez jut, s az elszámolásról külön okiratot készítenek. A megállapodásnak megfelelően a bontóperrel összefüggő feladatok ellátására a felperes Dr. ... ügyvédet kérte fel, aki az alperes érdekében el is járt. A felperes felkérésére az alperes jogi képviselőjeként eljár Dr. ..., és dr. ... ügyvéd is. Előbbinek a felperes 1 500 000, utóbbinak 400 000 Ft-ot fizetett.

A törzstőke felemelés címén a felperes az alperes helyett 10 000 000 Ft-ot fizetett be a ... Kft-be.

Az alperes Dr. ...on keresztül megismerkedett ...al, aki az alperes tagsági jogainak érvényesítése kapcsán járt el az alperes által adott meghatalmazás alapján a ..., illetve a ... Kft-nél. Mindkét cégben 25 %-os arányban volt tulajdonos az alperes, míg ugyanilyen arányban a házastársa és az ő szülei.

Az alperes és ... 2004. július 1-én adásvételi szerződést kötöttek, mely szerint az alperes ... Kft-ben meglévő üzletrészt ... 400 000 000 Ft vételárért megvásárolja. Ugyanezen a napon a vevő 15 000 000 Ft-ot, az üzletrész vételár első részletét letétbe helyezte Dr. ... ügyvédnél, azzal, hogy ha az üzletrész adásvételi szerződés kapcsán az elővásárlására jogosultak közül bárki él e jogával, a letétkezelő ügyvéd az összeget **...nak** köteles megfizetni, míg ha elővásárlási jogával egyik jogosult sem él, az összeg az alperest illeti.

2004. július 5-én a peres felek megállapodást kötöttek, amelyben rögzítették, hogy a felperes a 2003. március 27-én kelt megbízási szerződésben írt kötelezettségét teljesítette, az alperes tulajdonában álló ... Kft. üzletrésze értékesítésre került 2004. július 1-én. Megegyezték a 400 000 000 Ft-os vételár elosztásáról akként, hogy abból 150 000 000 Ft az alperest, 250 000 000 Ft a felperest illeti meg.

2004. július 29-én engedményezési megállapodás jött létre a peres felek, mint engedményezők, és az ... Kft. mint, engedményes között. Ebben rögzítették, hogy a felperes érdekeltségi körébe tartozó ... Kft. 6 087 500 Ft-tal tartozik az engedményesnek, ugyanakkor Dr. ... ügyvédnél ezen összeget meghaladó pénzüsszeg került elhelyezésre. Az engedményező engedményezte a kft-nek a 6 087 500 Ft követelést, mely összeget a szerződés szerint a letét kezelője köteles volt a cég számlájára átutalni. Az átutalás 2004. augusztus 10-én megtörtént.

2004. augusztus 9-én az alperes és ... aláírta azt az okiratot, melyet Dr. ... ügyvéd szerkesztett és ellenjegyzett, ebben rögzítették, hogy a közöttük 2004. július 1-én létrejött adásvételi szerződésnek megfelelően a vevő 15 000 000 Ft-ot ügyvédi letétbe helyezett, s ezt az összeget a letétkezelő ügyvéd 2004. augusztus 9-én az eladó részére megfizette.

Ugyanezen a napon Dr. ... ügyvéd készített s aláírt egy olyan „Elszámolás”-nak címzett okiratot, melyet rajta kívül a peres felek is elláttak aláírásukkal. Ebben azt rögzítették, hogy

a ... által a szerződést készítő ügyvédnél letétbe helyezett 15 000 000 Ft-ból az alperes és az ... Kft. között 2004. július 29-én létrejött engedményezési szerződés alapján 6 087 500 Ft-ot a társaság részére átutal, míg a fennmaradó 8 912 500 Ft felvételét a felperes az okirat aláírásával elismeri és nyugtázza.

2006. január 6-án a Szegedi Ítéltábla Gf. I. 30.320/2005/7. számú jogerős ítéletével megállapította az alperes és ... között 2004. július 1-én létrejött adásvételi szerződés semmisségét.

A Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.531/2006/5. számú ítéletével az alperest a ... Kft-ből kizárta.

A Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.532/2006/5. számú ítéletével az alperest a ... Kft-ből kizárta.

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság Gfv. X. 30.188/2007/3. számú ítéletével a Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.531/2006/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság, mint elsőfokú bíróság G. 40.116/2006/18-1. számú - az alperest a ... Kft-ből történő kizárás iránti keresetet elutasító - ítéletét helybenhagyta.

A felperes keresetében 45 100 000 Ft és ennek 2006. április 19-től járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint a 2003. március 27-én kötött megbízási szerződés alapján őt 1 000 000 Ft megbízási díj, míg a további követelt összeg a megbízási szerződés alapján az alperes helyett általa viselt költségek címén illeti meg.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy a megbízási szerződés alapján a felperes helyette megfizetett a ... Kft-nek 10 000 000 Ft-ot törzstőke emelés címén, illetve dr. ... ügyvédnek 400 000 Ft-ot. Elismerte a Dr. ... ügyvédnek kifizetett 1 500 000 Ft összeget is, ám álláspontja szerint ennek csupán fele terhelheti őt, míg a további 750 000 Ft-ot ...ak kell viselnie, tekintettel arra, hogy a jogi képviselő a 2004. július 1-i adásvételi szerződés semmisségének megállapítása iránti perben mindkettőjük képviseletét ellátta. Az elismert összeggel szemben beszámítási kifogást terjesztett elő, elsődlegesen hivatkozva arra, hogy 15 000 000 Ft-ot a Dr. ...nál letétben lévő összeg felperes javára történt elszámolásával, illetve kifizetésével teljesített. Másodsorban kártérítési igényt kívánt beszámítani a felperes követelésébe. Arra hivatkozott, hogy a ... Kft-ből őt részben a ...al kötött adásvételi szerződés semmissége, részben vevőjének a kft-vel szemben tanúsított magatartása miatt zárták ki. Kizárását követően üzletrészt árverésen értékesítették, melynek során a kikiáltási ár és a befolyt vételár között 25 000 000 Ft különbözet mutatkozott. E kárát pedig fele részben a felperesnek, mint ... megbízójának kell viselnie.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 18 650 000 Ft-ot, ennek 2006. április 19-től a kifizetésig járó kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, s kimondta, hogy felmerült költségeiket a felek maguk viselik. A határozata indokolásában kifejtette, hogy a peres felek között létrejött megbízási szerződés alapján a felperest tevékenységéért ún. sikerdíj illette volna, ha eljárása eredményre vezet.

Az alperes üzletrészének értékesítésére kötött adásvételi szerződés semmisségét azonban a bíróság megállapította, azaz a felperes eljárása eredménytelen volt, ezért díjazásra nem tarthat igényt. Az érvényesíteni kívánt költségei közül alaposnak találta az alperes elismerésére tekintettel a törzstőke felemelés címén teljesített 10 000 000 Ft-os, és a ... dr. ... ügyvédnek kiegyenlített 400 000 Ft-os kiadást. Megítélése szerint a felperes által Dr. ... ügyvédnek kifizetett,összecszerúségében az alperes által nem vitatott 1 500 000 Ft-os költséget teljes egészében az alperesnek kell viselnie. Kifejtette, hogy ... költségeit 2003. szeptembere és 2004. júliusa között a felperes fedezte 6 750 000 Ft összegben, s mivel e személy az alperes megbízottjaként, az ő érdekében járt el, e költségek is az alperest terhelik. A felperes további követelését részben bizonyíthatatlanság, részben téves jogcím megjelölés miatt nem találta alaposnak.

A tanúvallomások és a 2004. augusztus 9-én kelt okirat (32/T/1) alapján azt állapította meg, hogy a Dr. ... ügyvédnél letétbe helyezett 15 000 000 Ft-ot az alperes vette magához, ezért ez az összeg a felperes követelésébe nem számítható be. Tekintettel arra, hogy ... az alperes megbízottjaként járt e a ...Kft-nél, az alperes e társaságból való kizárása és a felperesi tevékenység között okozati összefüggés nem állt fenn, ezért kártérítés címén a kártérítési felelősség elemeinek hiánya következtében nem kerülhet sor beszámításra.

Az ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben a megyei bíróság ítéletének megváltoztatását, s a kereset elutasítását kérte. A felperes javára elszámolt költségek közül vitatta a ... tevékenységével összefüggésben felmerült 6 750 000 Ft elszámolását, hivatkozva arra, hogy e személy a felperes közreműködőjeként, és nem az ő megbízottjaként járt el, így esetleges költségeit, tekintettel eljárása eredménytelenségére, a felperesnek kell viselnie. Vitatta, hogy e költségeket a felperes megtérítette volna, s rámutatott, hogy a megbízott mindössze 2 hónapig tevékenykedett 2003-ban a részben tulajdonában volt cégeknél, melyre figyelemmel a felperes által követelt összegben költségei eltűztek. A felperes nem igazolta, hogy e költségek milyen címen merültek fel, így nem volt megállapítható, hogy azok szükségesek, indokoltak voltak-e, s hiányolta, hogy azok esetleges felmerülésekor a kifizetéshez a felperes nem kérte az ő előzetes hozzájárulását. Megismételte a Dr. ... ügyvédnek kifizetett 1 500 000 Ft-os költséggel kapcsolatban az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját. A felperes javára elismert összegekkel szemben továbbra is hangsúlyozta, hogy mind az elsődleges, mind a másodlagos beszámítási kifogásának helye van.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének keresetet részben elutasító rendelkezését ezt vitató fellebbezés hiányában nem érintette a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel.

A fellebbezést csak kis részben találta alaposnak.

A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a

bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. Amennyiben a bizonyítékok ellentmondásosak, nem elégségesek a tényállás aggálymentes megállapításához, a bíróság a vitát a bizonyítási kötelezettség és a bizonyítási teher szabályai szerint dönti el. A bizonyítási kötelezettség általános szabályát a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése tartalmazza akként, hogy „a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.” A bizonyítási teher fogalma pedig arra ad választ, hogy a bizonyítatlanság következményei melyik fél terhére esnek, azaz, ha valamilyen, a per eldöntése szempontjából jelentős tény nem sikerül bizonyítani, az melyik félnek a hátrányára szolgál. A bizonyítási teher tehát a bizonyítatlanság következménye.

A ... költségeinek megtérítésére vonatkozó követeléssel kapcsolatban a bizonyítási kötelezettség a felperesé volt. (Ptk. 479. § (3) bekezdés.) A peres felek közötti megbízási szerződés szerint a felperes vállalta a megbízó tulajdonában álló üzletrészek értékesítésének előkészítését, vevő keresését az üzletrésre, pénzügyi és számviteli képesítéssel rendelkező megbízott személy „résztesítését” a gazdasági társaságok megfelelő átvilágításához, és tagi képviselő biztosítását a tagi jogviszonyok megfelelő képviseléséhez. E feladatok elvégzésére volt hivatott ..., azonban a felperes nem bizonyította - és részletes előadást sem tett erre -, hogy ténylegesen milyen tevékenységet fejtett ki e személy, s ezt maga a tanú sem részletezte. A megbízási szerződés tartalmából alappal lehet következtetni arra, hogy az e kérdésekben való döntést az alperes rábízta a felperesre, azonban nyilvánvalóan tudnia is kellett az ügyek menetéről, amit egyebek mellett igazol az is, hogy meghatalmazást adott ...ak a cég irataiba való betekintésre.

Hogy e pontosan meg nem állapítható tevékenységgel összefüggésben milyen címen, milyen összegű költségei merültek fel a megbízottnak, nem volt megállapítható, erről a felperes nyilatkozatot sem tett. Nem tisztázódott az sem, hogy a cég átvizsgálása mennyi ideig tartott, hiszen maga ... nyilatkozta azt (19/T/1. alatti irat), hogy tevékenysége megkezdését követően nem sokkal biztonsági őrök akadályozták meg a további informálódás lehetőségét. Nincs adat arra vonatkozóan sem, hogy a felperes által állított költségek szükségesek, indokoltak voltak-e.

... mindössze arról nyilatkozott (19. sorszámú jegyzőkönyv), hogy a költségei megtérítésére 13 alkalommal adott neki pénzt az alperes, havonta 600 000 Ft-ot, míg egyszer „extra költségeire” 800, vagy 850 000 Ft-ot, de ezeket az összegeket a felperestől kapta. Az alperes előadása az volt, hogy ő nem fizetett semmit a tanúnak, de a felperestől sem kapott pénzt erre a célra. A felperes a tanú vallomásának ismeretében azt adta elő, hogy ő az alperes utasítása alapján fizetett olyan formában, ahogyan azt ... előadta. Dr. ... és dr. ... tanú egyebek mellett akként nyilatkoztak, hogy tudomásuk szerint ...t a felperes bízta meg, és a megegyezés szerint a költségeit is ő viselte. A megbízott előzőekben idézett előadásával szemben ... tanú pedig azt vallotta, hogy az alperes pénzt nem adott ...ak. Nem hagyható ugyan figyelmen kívül, hogy a tanú az alperes testvére, ám az sem, hogy ... perben áll az alperessel, azaz egyikőjük sem tekinthető érdektelennek.

E bizonyítékokat mérlegelve az ítéletábra azt állapította meg, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére e kereseti kérelmével kapcsolatos állításait bizonyítani

nem tudta. A bizonyítatlanság következményei az ő terhére esnek, ebből következően e címen a követelése alaptalan.

A Dr. ... ügyvéd tevékenységével kapcsolatos kereseti követeléssel összefüggésben az a felek egyező előadása alapján volt megállapítható, hogy ő az alperes és ... képviselőjét látta el az ellenük szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben, melyért 1 500 000 Ft megbízási díjat kapott és ezt az összeget a felperes fizette ki részére. Dr. ... akként nyilatkozott, hogy e díj a két alperes képviselőjére vonatkozott, de tudomása szerint a megállapodás az volt, hogy az alperes fedezi a költséget. Ennek megfelelően nem a ...al való kapcsolatra figyelemmel más ügyekben is felszámított kedvezményes díjat, hanem a szokásos megbízási díjat kérte. A megbízási díj tárgyában folytatott megbeszélésén - melyen mások mellett a peres felek és ... is jelen volt, - közölték vele, hogy ténylegesen nem az alperes fogja fizetni ezt a díját, hanem a felperes. Ebből viszont az következik, hogy az alperes elfogadta azt, hogy a felperes csak megelőlegezi a jogi képviselő költségét a peres felek közötti megbízási szerződésnek megfelelően, de viselnie neki kell az elszámolás során. Erre tekintettel a fellebbezés e részét az ítélet táblája alaptalannak találta.

A Dr. ...nál letétbe helyezett 15 000 000 Ft beszámításra nem alkalmas. Az e körben elhangzott tanúvallomások, az egyaránt 2004. augusztus 9-én kelt, de ellenkező tartalmú okiratok (26/A/1, illetve 32/T/1) alapján nem állapítható meg, hogy ez az összeg melyik peres félhez került a letéteményestől, azaz mi lett a sorsa a ... által letétbe helyezett vételár részeknek. Az azonban kétséget kizáróan tisztázott, hogy ez a pénz a letevő pénze volt, ami csak akkor illette volna az alperest, ha a 2004. július 1-i adásvételi szerződés teljesedésbe megy. A bíróság azonban megállapította e szerződés érvénytelenségét, aminek következményeként a 15 000 000 Ft a „vevőnek” visszajár. Ez az összeg tehát akkor sem lett volna beszámítható a felperes alperessel szembeni követelésébe, ha az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget téve bizonyította volna, hogy a pénz a felpereshez került, mert ez nem az ő pénze volt.

Nem alapos az alperes másodlagos beszámítási igénye sem. Az alperes saját nyilatkozata szerint is meghatalmazást adott ...nak, a kft. irataiba való betekintésre, és tudomással bírt arról legalább, hogy meghatalmazottjának célja a cég többi tulajdonosának lépésre kényszerítése az alperesi üzletrész értékesítésével kapcsolatban. Ha ennek során a meghatalmazott magatartásával az alperesnek - az általa levezetett módon - kárt okozott, azt az alperesnek kell viselnie.

Mindezekre figyelemmel az ítélet táblája az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta, és a marasztalás összegét a rendelkező részben írtak szerint leszállította. (Pp. 253. § (2) bekezdés.)

A kifejtettek következtében megváltozott a pernyertesség-pervesztesség aránya is az elsőfokú eljárás során, az immár nagyobb részt pervesztés felperes köteles az alperesnek a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján perköltséget fizetni. A perköltség megállapításánál az ítélet táblája figyelembe vette a felperes által lerótt kereseti illeték összegét, továbbá az

alperes jogi képviselőjének a 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján megállapítható munkadíját.

A fellebbezési eljárás során az alperes által lerótt fellebbezési illetékre is figyelemmel a pernyertesség-pervesztesség aránya közel azonos, ezért az ítéletábra a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a felek maguk viselik a fellebbezési eljárás során felmerült költségeiket.

D e b r e c e n, 2008. március 14.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő